

КОХНО МАРІЯ, здобувачка фахової передвищої освіти
Науковий керівник - **МАРКОВСЬКА ТЕТЯНА**, викладач вищої категорії,
*ВСП «Технологіко-економічний фаховий коледж Миколаївського НАУ»,
м. Миколаїв*

СУТНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Цифрові інновації поступово стають невід'ємним елементом сучасного бухгалтерського обліку, істотно впливаючи на його розвиток і функціонування. Такі цифрові технології, як хмарні платформи, автоматизація облікових процесів та аналітика великих даних, змінюють традиційні методи обробки й зберігання фінансової інформації. Вони не лише полегшують виконання рутинних завдань, а й підвищують швидкість і точність обліку, мінімізують ризик помилок та дають змогу бухгалтерам приділяти більше уваги стратегічному плануванню.

Теорія інституційних змін відіграє важливу роль у поясненні суспільних процесів. Під інституційними змінами розуміють трансформацію інституційної системи, яка включає сукупність взаємопов'язаних формальних норм і неформальних обмежень, що формують систему стимулів для економічних суб'єктів. Такі зміни сприяють адаптації економіки до нових умов розвитку, підвищенню ефективності управління ресурсами та забезпечують стабільність соціально-економічних відносин у суспільстві.

Актуальність дослідження процесів цифровізації у сфері бухгалтерського обліку постійно зростає, охоплюючи широкий спектр як теоретичних, так і практичних аспектів. Науковці І. Спільник та М. Палюх зосереджують свою увагу на аналізі сучасного стану бухгалтерського обліку, розглядаючи його специфіку та напрями подальшого розвитку в умовах цифрової економіки. Вони наголошують на потребі формування нової «цифрової облікової парадигми», яка б відповідала сучасним викликам глобалізації та автоматизації.

До основних питань облікової практики, визначених ученими, належать застосування технологій безконтактної ідентифікації активів, використання блокчейну для забезпечення прозорості та захищеності даних, перехід до електронного формату звітності, а також включення криптоактивів до системи фінансової звітності. Такі інновації створюють підґрунтя для підвищення достовірності облікових даних, скорочення часу на обробку інформації та оптимізації управлінських процесів.

Крім того, дослідники виокремлюють низку чинників, що визначають сучасний стан бухгалтерського обліку в умовах цифровізації. До них належать інтенсивний розвиток електронного документообігу, зростання ролі інформації як окремого економічного ресурсу, поява нових об'єктів обліку, збільшення частки нефінансової інформації у звітності, а також технологічні зміни в обробці облікових даних.

Особливу увагу заслуговує позиція Н. Рогової, яка досліджує інтеграцію цифрових технологій у системи бухгалтерського обліку та оподаткування,

зокрема в частині правового регулювання криптовалют. На думку дослідниці, використання штучного інтелекту в бухгалтерії відкриває нові можливості – він здатний ефективно виконувати як стандартні, так і аналітичні функції, включаючи прогнозування доходів, аналіз динаміки цін постачальників, виявлення фінансових ризиків та підвищення точності обробки неструктурованої інформації.

Хмарні обчислення, у свою чергу, забезпечують гнучкість і мобільність роботи бухгалтерів, дозволяючи здійснювати доступ до фінансових даних у будь-який час і з будь-якого місця, а також гарантують безпеку, надійність та резервне копіювання інформації. Це значно скорочує операційні витрати та підвищує ефективність управління фінансовими потоками.

Додатково слід зазначити, що цифровізація бухгалтерського обліку сприяє формуванню нової професійної культури, в якій ключову роль відіграють навички роботи з аналітичними платформами, цифровими інструментами звітності та інтелектуальними системами контролю. Майбутнє бухгалтерської професії поступово зміщується від виконання рутинних операцій до стратегічного аналізу, консультування та прогнозування.

Отже, цифрові технології не лише модернізують методологію бухгалтерського обліку, а й змінюють його роль у системі управління підприємством, перетворюючи його на інноваційний інструмент підтримки ефективних економічних рішень.

Список використаних джерел

1. Федун В., Люба А., Ковтонюк І. Цифрові інновації та їх вплив на бухгалтерський облік. Економічний аналіз. 2024 рік. Том 34. № 2. С. 440-452. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/6083>
2. Пілевич Д.С. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. Проблеми і перспективи економіки та управління №3(23), 2020.С.149-157. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/224553/224782>
3. Семенишена Н. Бухгалтерський облік як інститут : огляд досліджень. Міжнародний науковий журнал. Випуск 3-4. 2019. С.7-18. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41338/1/%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B0.pdf>

